

УДК 339.137.2

ОЦІНКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ

ОЛЕКСАНДР ЛУЦІЙ,
канд. екон. наук, професор, завідувач кафедри маркетингу,
ПВНЗ "Європейський університет"

СВІТЛАНА ВЕСПЕРІС,
канд. екон. наук, завідувач кафедри економіки і менеджменту,
Конотопська філія ПВНЗ "Європейський університет"

У межах статті проведено ґрунтовний аналіз об'єктів дослідження, який дозволив з'ясувати головні проблеми сучасних вагоноремонтних заводів. Такими проблемами виявились обмеженість функцій, які реалізуються маркетинговою службою підприємств; відсутність єдиної інформаційної мережі підприємства; обмеженість функцій, які реалізуються службою контролю якості продукції.

Ключові слова: конкурентоспроможність, оцінка рівня конкурентоспроможності, інтегральний показник конкурентоспроможності, радар конкурентоспроможності.

В пределах статьи проведен обстоятельный анализ объектов исследования, который позволил выявить главные проблемы современных вагоноремонтных заводов. Такими проблемами являются ограниченность функций, которые реализуются маркетинговой службой предприятий; отсутствие единственной информационной сети предприятия; ограниченность функций, которые реализуются службой контроля качества продукции.

Ключевые слова: конкурентоспособность, оценка уровня конкурентоспособности, интегральный показатель конкурентоспособности, радар конкурентоспособности.

Within the limits of the article the detailed analysis of research objects, which allowed to find out the main problems of modern railway-carriage repair works is conducted. Appeared such problems narrow-mindedness of functions which will be realized marketing service of enterprises; absence of the unique informative network of enterprise; narrow-mindedness of functions which will be realized service of control of quality of products.

Keywords: competitiveness, estimation of level of competitiveness, integral index of competitiveness, radar of competitiveness.

Постановка проблеми.

Оцінка конкурентоспроможності підприємства є невід'ємним елементом стратегічного менеджменту будь-якого промислового підприємства. Необхідність проведення такої оцінки обумовлена низкою обставин. Серед головних можна назвати необхідність розробки заходів з підвищення конкурентоспроможності, вибір підприємства-партнера для організації спільного випуску продукції, залучення засобів інвестора в перспективне виробництво, складання програми виходу підприємства на нові ринки збуту та інші. У будь-якому разі здійснення оцінки переслідує мету - визначити стано-

вище підприємства на галузевому ринку. Абсолютно очевидно, що досягнення цієї мети можливе тільки за наявності оперативної й об'єктивної методики оцінки конкурентоспроможності підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблемам оцінки конкурентоспроможності підприємств присвячено багато робіт вітчизняних і зарубіжних науковців зі стратегічного управління, серед яких Г. Л. Азоєв, Л. Є. Басовський, Е. Дихтль, І.З. Должанський, А. В. Крахмальова, М. Портер, С. Г. Светуньков, Н. С. Слепцова, Х. А. Фасх'єв, Р. А. Фатхутдінов, А. Ю. Юданов та ін.

Методики проведення окремих досліджень були відомі і застосовувалися в період централізованого директивного управління економікою. Проте самі підприємства не були в них зацікавлені. Отже, внаслідок високої трудомісткості розрахунків і нерозуміння доцільності застосування їх результатів економічні дослідження були "репресовані" у разі отримання свободи управління. У наш час деякі методики потребують реабілітації і вдосконалення з урахуванням економічної свободи підприємств і зміною їх інтересів, появою нових чинників і прогресивних технологій проведення досліджень, а також у зв'язку з необхідністю нормування значень показників явищ і

процесів, що не аналізувалися раніше. Тому актуальність статті не викликає сумнівів.

Сучасний стан організаційного забезпечення досліджень конкурентоспроможності підприємств машинобудування

Об'єктом нашого дослідження виступають машинобудівні підприємства підсекції ДМ "Виробництво транспортних засобів та устаткування" підкласу 35.20.2 "Ремонт і технічне обслуговування рухомого складу". До цього підкласу входять

підприємства, які здійснюють технічне обслуговування, ремонт, відновлення та обладнання локомотивів залізничних, трамвайних і рухомого складу [1, с. 99].

Основними вагоноремонтними заводами, що здійснюють ремонт рухомого складу Укрзалізниці, є Дарницький вагоноремонтний завод (м. Київ), ВАТ "Дніпровагонремстрой" (м. Дніпропетровськ), ТОВ "Експрес" (м. Жмеринка), ТОВ "Конотопський завод із ремонту дизель-потягів" (м. Конотоп, Сумська обл.), ТДВ "Попаснянський вагоноремонтний завод" (м. Попасна, Луганська обл.),

Стрийський вагоноремонтний завод (м. Стрий, Львівська обл.), ЗАТ "Харківський вагоноремонтний завод" (м. Харків).

Переважно всі зазначені підприємства були створені у формі товариств із різних форм власності на базі тих підприємств, які працювали ще з кінця ХІХ ст. Це наклало певний відбиток на їх виробничі можливості та організацію виробничого процесу взагалі. Дослідження досвіду управління й організації виробництва на підприємствах цього ж напрямку економічної діяльності довели, що на більшості з них аналіз конку-

Таблиця 1

Результати дослідження наявності інформаційного й організаційно-методичного забезпечення досліджень конкурентоспроможності промислових підприємств

Ознаки	Назви підприємств						
	Дарницький вагоноремонтний завод	ВАТ «Дніпровагонремстрой»	ТОВ «Експрес»	ТОВ «Конотопський завод по ремонту дизель-потягів»	ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод»	Стрийський вагоноремонтний завод	ЗАТ «Харківський вагоноремонтний завод»
Наявність аналітичного відділу у складі служби маркетингу	-	-	+	-	-	-	-
Наявність підсистеми ТП виробництва	-	-	-	-	-	-	-
Наявність підсистеми управління МТЗ	-	+	-	-	-	-	-
Наявність підсистеми управління маркетингом	-	-	-	-	-	-	-
Наявність підсистеми управління збутом	-	-	+	-	-	-	-
Наявність підсистеми управління фінансами	+	+	+	-	-	-	-
Наявність підсистеми планування	-	-	-	-	-	-	-
Наявність підсистеми бухгалтерського обліку	+	+	+	+	+	+	+
Наявність підсистеми моніторингу зовнішньої інформації	-	-	+	-	-	-	-
Проведення моніторингу складових КСП	-	-	-	-	-	-	-
Наявність взаємозв'язаних АРМ відділів підприємства	-	-	-	-	-	-	-
Наявність АРМ постачальників, споживачів	-	-	-	-	-	-	-
Проведення досліджень постачальників	-	-	-	-	-	-	-
Проведення досліджень споживачів	-	-	-	-	-	-	-
Наявність методики розрахунку КСП	-	-	-	-	-	-	-
Наявність сертифікованих систем якості	+	+	-	-	-	-	+
Наявність відділів технічного контролю продукції	+	+	+	+	+	+	+
Наявність структурних підрозділів, що проводять заходи з поліпшення якості продукції	+	+	-	+	-	-	+

Джерело: досліджено машинобудівні підприємства підсекції ДМ "Виробництво транспортних засобів та устаткування" підкласу 35.20.2 "Ремонт і технічне обслуговування рухомого складу"

рентоспроможності практично не проводиться: у зв'язку з відсутністю відповідних підрозділів, фахівців, а іноді й організаційно-методичного забезпечення проведення таких досліджень фактично відсутні елементарні зусилля менеджерів цих підприємств щодо поліпшення якості і попередження випуску бракованої продукції; всі заходи з управління якістю зосереджені лише на технічному контролі відповідності проведених ремонтних робіт вимогам нормативно-технічної документації (табл. 1).

Саме тому ми впевнені, що головними проблемами сучасних вагоноремонтних заводів є:

- ◆ обмеженість функцій, які реалізуються маркетинговими службами підприємств;
- ◆ некомпетентність працівників структурних підрозділів, які здійснюють аналітичну роботу з дослідження конкурентоспроможності підприємств;
- ◆ відсутність простої та зрозумілої для більшості вищих керівників методики розрахунку конкурентних позицій на ринку як власного підприємства, так і виробленої та запланованої ними до виробництва продукції;
- ◆ абсолютна руйнація достовірної звітності промислових підприємств, яка не тільки ускладнила узгодженість та обробку великої кількості інформаційних потоків про реальний стан вітчизняного виробництва, а також і повністю звела нанівець продуктивність такої обробки;
- ◆ невідповідальне ставлення до інформаційних зв'язків з постачальниками та споживачами продукції, яке унеможливає мобільність й оперативність проведення ремонтних робіт, що знижує конкурентоспроможність підприємства і його продукції;
- ◆ недооцінка функцій, які реалізуються службою контролю якості продукції: основними напрямками діяльності служби контролю якості на більшості підприємств, які ми вивчили, - є технічне встановлення рівня якості виконаного ремонту;
- ◆ саботаж, пов'язаний з впровадженням заходів із формування системи управління якістю продукції та її подальшої сертифікації.

Ми переконані, що вирішення зазначених проблем дозволить нашим вагоноремонтним заводам суттєво підвищити конкурентоспроможність не лише на внутрішньому ринку, але й відкрити шлях на міжнародні ринки.

Оцінка конкурентоспроможності є невід'ємним елементом стратегічного менеджменту будь-якого промислового підприємства [4]. Доцільність проведення такої оцінки обумовлена рядом обставин. Серед головних можна назвати необхідність розробки заходів з підвищення конкурентоспроможності, вибір підприємства-партнера для організації спільного випуску продукції, залучення засобів інвестора в перспективне виробництво, складання програми виходу підприємства на нові ринки збуту та ін. У будь-якому разі проведення такої оцінки переслідує мету - визначити становище підприємства на галузевому ринку. Звичайно, що досягнення цього можливе тільки за наявності оперативної й об'єктивної методики оцінки конкурентоспроможності підприємства.

Методичні аспекти оцінки конкурентоспроможності підприємства

Розрахунок конкурентоспроможності досліджуваних підприємств ми радимо проводити за методичними підходами Х. А. Фасхїєва і А. В. Крахмальової [3], які були адаптовані професором Н. С.

Слепцовой для сучасних ринкових умов [2].

Так, для розрахунку конкурентоспроможності підприємств пропонується використовувати інтегральний коефіцієнт конкурентоспроможності

$$K = \frac{\left(\frac{Y_1}{2} + Y_2 + Y_3 + \dots + Y_{n-1} + \frac{Y_n}{2}\right)}{(n-1)},$$

де n - кількість показників; $Y_1, Y_2, \dots, Y_{n-1}, Y_n$ - значення показників конкурентоспроможності, що розраховуються за такими формулами (прямий показник, зі збільшенням значень якого кінцевий результат поліпшується):

$$Y_i = \frac{P_i}{P_{i \max}},$$

де P_i - значення i -го показника, $P_{i \max}$ - максимальне значення i -го показника серед порівнюваних об'єктів або прийнятий нормативний показник для підприємств машинобудування.

Для обернених показників, зі збільшенням яких кінцевий результат погіршується, застосовується формула

$$Y_i = \frac{P_{i \max} - P_i}{P_{i \max}}.$$

Формула інтегрального показника конкурентоспроможності машинобудівного підприємства була одержана нами в результаті вдосконалення методу профілів, розробленого для оцінки якості виробів. Зауважимо, що в процесі розрахунку інтегрованих показників діяльності одного і того ж підприємства у різні періоди доцільно, на нашу думку, застосувати термін "конкурентний потенціал", а у ході порівняльного аналізу різних підприємств - "конкурентоспроможність".

Для оцінки конкурентоспроможності промислового підприємства ми пропонуємо ввести номенклатуру показників, які належать до внутрішніх факторів виробництва (табл. 2). Кількість показників конкурентоспроможності

Таблиця 2

Номенклатура показників оцінки конкурентоспроможності

1. Показники фінансово-господарської діяльності	
1.1. Зростання обсягу продажу, %*	1.12. Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами*
1.2. Виконання плану з випуску основної продукції, %*	1.13. Частка експорту основної продукції в обсязі випуску, %*
1.3. Обсяг продажу, млн грн*	1.14. Обсяг експорту, млн грн*
1.4. Прибуток до оподаткування, млн грн*	1.15. Кількість країн-експортерів*
1.5. Чистий прибуток, млн грн*	1.16. Фондовіддача*
1.6. Рентабельність продаж, %*	1.17. Затрати на 1 грн продаж
1.7. Обсяг реалізації на одного працівника, тис. грн*	1.18. Кількість перемог у тендерах на поставки*
1.8. Рентабельність активів, %*	1.19. Частка ринку основної продукції (СНД), % *
1.9. Коефіцієнт поточної ліквідності*	1.20. Розвиток дилерсько-дистрибуторської мережі*
1.10. Оборотність активів*	1.21. Розвиток сервісної мережі*
1.11. Коефіцієнт автономії*	1.22. Динаміка затрат на 1 грн продаж
2. Виробничі показники	
2.1. Ритмічність виробництва	2.7. Питомі витрати на енергію
2.2. Випуск основної продукції на одного працівника*	2.8. Питомі витрати на сировину і матеріали
2.3. Рівень автоматизації виробництва, %*	2.9. Коефіцієнт змінності обладнання*
2.4. Зношення основних фондів, що амортизуються, %	2.10. Зниження критичного обсягу випуску по основній продукції
2.5. Зношення машин і обладнання, %	2.11. Завантаження потужностей*
2.6. Середній вік обладнання	
3. Показники якості	
3.1. Частка браку у обсязі продажу, %	3.6. Ступінь дотримання вимог НТД
3.2. Рівень рекламаций, %	3.7. Сертифікація дотримання систем якості виробів, %*
3.3. Витрати на гарантійний ремонт, %	3.8. Кількість перемог у конкурсах з якості*
3.4. Витрати на забезпечення якості, %	3.9. Атестація виробів, % *
3.5. Кількість реалізованих заходів з підвищення якості*	3.10. Рівень дотримання технологічної дисципліни, %
4. Показники розвитку	
4.1. Частка витрат на НДДКР, %*	4.7. Кількість прийнятих раціональних пропозицій*
4.2. Освоєння нової продукції*	4.8. Витрати на науково-технічну творчість, %*
4.3. Впровадження нових технологій*	4.9. Продаж ліцензій, шт. *
4.4. Кількість використовуваних винаходів*	4.10. Коефіцієнт оновлення основних фондів*
4.5. Економічний ефект від використання винаходів і раціональних пропозицій, тис. грн*	4.11. Кількість поданих заявок на винаходи та корисні моделі*
4.6. Кількість закінчених НДР і ДКР	4.12. Інвестиції, % *
5. Показники по персоналу і соціальному розвитку	
5.1. Середній вік працівників	5.8. Частка порушень трудової дисципліни, %
5.2. Частка працівників з вищою освітою*	5.9. Частка неатестованих робочих місць, %
5.3. Частка працівників, що навчаються і ВНЗ і технікумах, %*	5.10. Частота нещасних випадків на виробництві, %
5.4. Кількість захищених за період дисертацій*	5.11. Творча активність працівників*
5.5. Підвищення кваліфікації, %*	5.12. Втрати робочого часу, %
5.6. Рівень зарплати по підприємству, грн *	5.13. Фінансування соціальної сфери, %*
5.7. Випередження приросту продуктивності праці приросту заробітної плати, %*	5.14. Плинність кадрів
6. Показники рівня управління	
6.1. Частка управлінців у загальній чисельності працюючих, %	6.2. Ефективність управління, тис. грн/чол.

Примітка: * - прями показники, зі збільшенням яких кінцевий результат поліпшується.

Таблиця 3

Оцінка конкурентоспроможності ТОВ "КЗРДП"

Назва груп показників	Значення показників по роках				
	2005	2006	2007	2008	2009
1. Показники фінансово-господарської діяльності	0,088	0,164	0,255	0,399	0,511
2. Виробничі показники	0,399	0,399	0,462	0,505	0,492
3. Показники якості	0,320	0,351	0,450	0,552	0,375
4. Показники розвитку	0,110	0,155	0,215	0,222	0,255
5. Показники по персоналу та соціальному розвитку	0,310	0,310	0,351	0,406	0,473
6. Показники рівня управління	0,735	0,619	0,517	0,439	0,377
Інтегральний показник конкурентоспроможності	0,310	0,321	0,373	0,421	0,408

ми припускаємо на рівні 71 і поділяємо їх на шість окремих груп: фінансово-господарська діяльність (22 показники); виробничі показники (11); показники якості (10); показники розвитку (12); персоналу і соціальної сфери (14); рівня досконалості управління (2).

Дану методику адаптовано на всіх досліджуваних підприємствах для визначення їх конкурентного потенціалу, а для підприємства ТОВ "КЗРДП", наприклад, наведено розрахункову таблицю (табл. 3).

Аналіз конкурентного потенціалу підприємства ТОВ "КЗРДП", проведений із застосуванням даної методики, свідчить про зростання від 0,310 у 2005 р. до 0,408 у 2009 р., тобто в 1,3 раза. Особливо високі темпи зростання спостерігаються по розділу "Фінансово-господарська діяльність". Так, рівень конкурентного потенціалу збільшився в 5,8 разів. Це обумовлено, перш за все, зростанням обсягу продажів, приблизно у 2,5 раза, і значним зменшенням збитків.

Відновлюється активність підприємства і в експортній діяльності, стійко розвивається сервісна мережа. За розділом "Виробничі показники" коефіцієнт конкурентоспроможності ТОВ "КЗРДП" збільшився від 0,399 у 2005 р. до 0,492 пунктів у 2009 р., однак у цьому ж році зафіксовано зниження

інтегрованого показника у зіставленні з 2008 р. Показники, які пов'язані зі зростанням обсягу виробництва (ритмічність виробництва, продуктивність праці, коефіцієнт змінності устаткування, завантаження потужностей, критичний обсяг випуску тощо), за даний період покращились.

Особливу увагу доцільно звернути на низький рівень завантаження потужностей - усього на 55%. Ця обставина негативно впливає на всі напрями діяльності підприємства. Залишається гострою і проблема оновлення основних фондів, особливо їх активної частини. Так, у 2009 р. зношуваність машин і устаткування становив близько 37% (за оптимістичними підрахунками), а середній вік обладнання сягав понад 29 років. Виробництво конкурентоспроможної продукції на такому устаткуванні в майбутньому можливе тільки в марній уяві.

Слід звернути увагу і на стан якості продукції підприємства. У 2005-2009 рр. коефіцієнт конкурентоспроможності за якістю підвищився від 0,320 до 0,375 пунктів, але незначно. Щоправда, з 2005 р. спостерігається поступове зростання цього коефіцієнта - до 0,552 у 2008 р., надалі цей показник поступово знижувався. Зменшувалися і витрати на гарантійний ремонт. У 2009 р. витрати на забезпе-

чення якості продукції знову почали зростати: майже у 2,8 раза порівняно з попереднім. Ми цілком слушно можемо припустити, що реальний потенціал із підвищення конкурентоспроможності підприємства і його продукції повинен знайти правдиву оцінку саме в розділі "Показники якості".

Коефіцієнт за розділом "Показники розвитку" за останні роки зріс, перш за все, за рахунок творчої активності працівників (збільшилась кількість заяв на винаходи і рацпропозиції). У той же час на підприємстві спостерігались дуже низькі витрати на НДДКР. У 2009 р. їх частка становила лише 0,68% від обсягу продажів, тоді як у потенційних конкурентів - зарубіжних виробників, витрати на НДДКР становили 8-10% від загального обсягу продажів. Вкрай незадовільними залишались темпи впровадження у виробництво нових технологій - приблизно 4% на рік; коефіцієнт оновлення устаткування - менше 2% на рік. Для нормальної діяльності підприємства цей коефіцієнт повинен бути на рівні 5-6%.

Показники діяльності ТОВ "КЗРДП" у розділу "Персонал і соціальна сфера" цілком благополучні - коефіцієнт конкурентоспроможності поступово зростає. У 2005-2009 рр. спостерігалось підвищення кваліфікації працівників,

Таблиця 4

Показники конкурентоспроможності досліджуваних підприємств

Назви підприємств	Роки	Показники фінансово-господарської діяльності	Виробничі показники	Показники якості	Показники розвитку	Показники по персоналу та соціальному розвитку	Показники рівня управління	Інтегральний показник конкурентоспроможності
ТОВ «КЗРДП»	2008	0,399	0,505	0,552	0,222	0,406	0,439	0,421
	2009	0,511	0,492	0,375	0,255	0,473	0,377	0,408
ТОВ «Експрес»	2008	0,471	0,523	0,544	0,311	0,642	0,311	0,482
	2009	0,520	0,611	0,552	0,336	0,450	0,491	0,491
Дарницький ВРЗ	2008	0,447	0,499	0,551	0,278	0,558	0,322	0,454
	2009	0,498	0,506	0,563	0,295	0,562	0,337	0,469
ЗАТ «ХВРЗ»	2008	0,453	0,432	0,487	0,298	0,518	0,495	0,442
	2009	0,497	0,541	0,584	0,349	0,587	0,543	0,516
ВАТ «Дніпровагонремстрой»	2008	0,405	0,503	0,523	0,266	0,425	0,458	0,430
	2009	0,412	0,515	0,557	0,287	0,481	0,446	0,454
ТДВ «Папаснянський ВРЗ»	2008	0,232	0,397	0,493	0,197	0,363	0,357	0,349
	2009	0,226	0,412	0,455	0,201	0,342	0,349	0,340
Стрийський ВРЗ	2008	0,302	0,325	0,388	0,156	0,378	0,371	0,317
	2009	0,288	0,307	0,346	0,152	0,356	0,361	0,297

Рис. 1. Радар конкурентоспроможності підприємств

середньої заробітної плати, творчої активності. Продуктивність праці зростала із випередженням темпів підвищення заробітної плати. Є й негативні моменти: збільшується середній вік працівників, спостерігаються високі затрати робочого часу, питомі витрати на соціальну сферу за досліджуваний період скоротились у 2,5 раза.

Приведений розрахунок показує реальність управління конкурентним потенціалом підприємства. Для цього необхідно періодично проводити розрахунки інтегрального показника конкурентоспроможності за попередні періоди, планувати його значення на майбутній період. Інтегральний показник конкурентоспроможності доцільно ввести у стратегічний і поточний бізнес-плани підприємства, пов'язати його динаміку з винагородою вищого керівництва підприємства за підсумками року.

Результати аналізу конкурентоспроможності вагоноремонтних заводів України

Як було зазначено вище, застосовуючи дану методику, можна порівнювати конкурентоспроможність різних підприємств. Для цього потрібно мати достатній обсяг інформації про підприємство-конкурента, а відомості мають бути достовірними і порівнюваними.

На досліджуваному ринку основними конкурентами є ТОВ "КЗРДП", ТОВ "Експрес", ЗАТ "Харківський вагоноремонтний завод", Дарницький вагоноремонтний завод, ВАТ "Дніпровагонремстрой", ТДВ "Папаснянський вагоноремонтний завод", Стрийський вагоноремонтний завод. У табл. 4 наведено результати розрахунків інтегральних показників конкурентоспроможності підприємств, що досліджувалися протягом 2008–2009 рр. і дано графічну інтерпретацію одержаних показників у вигляді радару конкурентоспроможності (рис. 1).

Як показують дані з табл. 4 і рис. 1 підприємства-конкуренти (ТОВ "Експрес", ЗАТ "ХВРЗ", Дарницький ВРЗ, ВАТ "Дніпровагон-ремстрой") поступово нарощують конкурентний потенціал, а ТОВ "КЗРДП", ТДВ "Папаснянський ВРЗ" і Стрийський ВРЗ, на жаль, мають тенденцію до погіршення конкурентного статусу (причини цього зазначені вище). Підприємство ТОВ "КЗРДП" має достатньо високий показник фінансово-господарської діяльності - 0,511 (у найближчого найбільш потужного конкурента - 0,520), а також показники по персоналу і соціальному розвитку - 0,473 (у найближчого конкурента - 0,587). За всіма іншими показниками ТОВ "КЗРДП" має нижчі значення, ніж в інших підприємств-конкурентів.

Таким чином, усі досліджувані підприємства можна умовно поділити на дві групи залежно від їхнього конкурентного потенціалу. Першу групу будуть становити ТОВ "Експрес", Дарницький ВРЗ, ЗАТ "ХВРЗ" і ВАТ "Дніпровагонремстрой". Ці підприємства характеризуються стійкою тенденцією до підвищення конкурентного потенціалу. До другої групи входять ТОВ "КЗРДП", ТДВ "Папаснянський ВРЗ" і Стрийський вагоноремонтний завод, які на поточний період мають нестійкі конкурентні позиції та тенденцію до погіршення конкурентного потенціалу.

Отже, керівництву ТОВ "КЗРДП" необхідно вжити ефективних заходів з поліпшення управління і розвитку підприємства, диверсифікації виробничої діяльності, особливо щодо впровадження системи менеджменту якості, для підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Висновки і перспективи подальших розвідок

Формалізована кількісна оцінка

рівня конкурентоспроможності повинна базуватись на комбінації різних підходів з урахуванням характеру впливу окремих складових комплексної оцінки. Головна функція оцінки конкурентоспроможності полягає у виявленні конкурентних переваг підприємства з метою послідовного використання їх у ринковій діяльності.

Подальше вдосконалення технології діагностики стану конкурентоспроможності підприємства пов'язано з розвитком інформаційно-обчислювальних технологій у сфері економічних відносин. Вдосконалення способів передачі інформації збільшить швидкість і обсяг її накопичення, забезпечить миттєву фільтрацію і безпомилкову обробку, а також оформлення результатів аналізу, зручне для використання в управлінні. Програмні засоби дозволять проводити якісну діагностику стану підприємства без участі кваліфікованих фахівців, з меншими затратами часу і засобів.

Джерела

1. Класифікація видів економічної діяльності : ДК 009:2005. - К. : Держспоживстандарт України, 2005. — 190 с.
2. Слепцова Н.С. Формирование конкурентоспособности промышленного предприятия : автореф. дис. ... канд. экон. наук : спец. 08.00.05 / Н. С. Слепцова. - Оренбург : Оренбургский гос. ун-т, 2005. — 24 с.
3. Фатхутдинов Р.А. Разработка стратегического решения : учебник для вузов / Р. А. Фатхутдинов. — 3-е изд., доп. — М. : Бизнес-школа "Интел-синтез", 1999. — 334 с.
4. Чевертон П. Теория и практика современного маркетинга: полный набор стратегий, инструментов и техник : пер. с англ. / П. Чевертон. — М. : Фаир-Пресс, 2002. — 608 с.